

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand“ te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

DIENEN EN VOLGEN!

Zo iemand Mij dient, die volge Mij!

Joh. 12:26a.

Er zijn enkele Grieken gekomen, die aan Filippus vragen, of zij Jezus mogen zien, mogen ontmoeten. Waarom ze Jezus wensen te zien, wordt niet vermeld, maar in elk geval wensen deze niet-Joden nader contact met de Heere Jezus. En wanneer hun vraag aan Jezus wordt overgebracht, dan vindt Jezus hierin aanleiding om te gaan spreken over Zijn naderend sterven, waarvan de vrucht niet alleen aan Joden, maar ook aan Grieken zal ten goede komen. „Indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort. Die zijn leven liefheeft, die zal het verliezen, en die zijn leven haat in deze wereld, zal het bewaren tot het eeuwige leven.“ Jezus wil hiermee zeggen, waar het om gaat. Waar het om gaat voor Hemzelf, maar dan ook voor allen, die Hem leren zoeken en het van Hem leren verwachten. Daar is het eerst het ondergaan in de dood en dan de triump van het leven. Eerst het kruis en dan de kroon! Zo iemand Mij dient! O nee, aan Jezus, zoals Hij daar in dienstknechtgestalte rondgaat, is er voor het natuurlijk oog geen gedaante noch heerlijkheid om Hem te begeren. En evenmin om Hem te dienen. Er is dan ook almachtige genade voor nodig om voor Zijn dienst te worden ingewonnen, om tot Zijn dienst bereid gemaakt te worden, om gewillig gemaakt te worden met de Overste Leidsman Zijn weg te gaan, Zijn strijd te strijden.

Zo iemand Mij dient! Dienen, dat is: klein willen zijn, willen staan onder een ander! En dat willen wij juist niet. De natuurlijke mens is van dienen niet gediend! Hij wil juist heersen, groot zijn, wat te zeggen hebben! En daarom zal de mens veel eerder God naar de kroon steken, dan „bukken voor zijn Aanschijsen neer“!

Het is de vloek van ons zondaarsbestaan, dat we groot willen zijn en groot willen doen! Het is dan ook alleen vrucht van wederbarende genade, wanneer een van nature zo groot en hoogmoedig mens voor de Heere invalt met de bede: „Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?“ Het is enkel vrucht van de ingestorte liefde Gods in het hart, wanneer een van zichzelf vijandig mens lust krijgt om de Heere te vrezen. Het is enkel vrucht van de bediening van de Heilige Geest, Die een dienende Christus verheerlijkt, wanneer een zondig menskind er zin in krijgt om de Heere te dienen! Want we zullen nooit de Heere dienen, als Hij niet eerst ons dient en blijft dienen met Zijn macht en genade.

De keus, om de Heere te dienen, is dan ook de zaligste keus, die zich denken laat! Het is dan ook de moeilijkste keus!

Zo iemand Mij dient, die volge Mij! Het komt er dus in alles op aan, dat Jezus' dienaren Hem volgen. Waar Hij voorgaat, daar wijst Hij hen de weg, die zij nu ook moeten gaan. Achter Hem aan!

Dat volgen houdt heel wat in. De weg, die de Heere ons wijst, is zo smal en zo steil! O zeker, het is de weg van heil en vrede, het is de weg, waarin Gods gunst wordt ervaren! Maar het is ook de weg van strijd, van moeite en zorg!

Mijn wegen zijn niet uw wegen, zegt de Heere! Denk eens aan Asaf in Psalm 73, die het aanvankelijk met Gods weg helemaal niet eens was. Als de weg, die de Heere met ons houdt

tegen vlees en bloed ingaat, onze plannen verijdelt en onze verwachting doorkruist, wat zijn we dan licht geneigd om te vragen: „waarom moest dat nu zo? Had het ook niet heel anders gekund?“

Er zijn op de geloofsweg achter de Heere aan zoveel dingen, die we niet kunnen begrijpen, die ons kunnen pijnigen. Op die weg zijn we het voorwerp van de bestrijding van satan. De zuigkracht van de wereld doet zich gelden. Bij een andere gelegenheid heeft Jezus het zo gezegd: „Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij!“

Zelfverloochening! Dat ligt ook al in dat dienen van Jezus opgesloten. De Heere volgen, dat is het dragen van lasten, het buigen van de schouder onder het kruis. Daarom de zelfverloochening. Ons eigen „ik“ wijst het kruis af. En nu moeten wij dat eigen „ik“ terugdringen, en de begeerten van dat eigen „ik“ moeten wij terugdringen. Er zijn dingen, die ons van de Heere afhouden. Die moeten wij prijsgeven. Het kan daar bij gaan om een goede positie, om geld en goed, om eer en aanzien. „Hetgeen mij gewin was, heb ik om Christus' wil schade geacht“, zegt de apostel. Dat geldt in de rechtvaardigmaking, maar ook in de heiligmaking! Het is dan toch geen kleinigheid om de kruisweg te gaan, die Paulus doet zeggen: „ik sterf alle dagen!“

Eigenliefde, eigenbelang, eigen wil, het zijn van die machtige factoren, die zo nauw met ons zondig-mens-zijn zijn verbonden. Die zetten we niet zomaar buitenspel. En toch: „Zo iemand Mij dient, die volge Mij“, zegt Jezus. Die eigenliefde moet dus wegzinken, die eigen wil verbroken, het eigenbelang opzij gezet. En de ene bede van ons hart en leven mag slechts zijn: „Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?“

Wat wilt Gij, Heere? De Heere wil, dat wij ons kruis op ons nemen, zoals Hij Zijn kruis gedragen heeft! En nu is een kruis altijd iets, waar wij van onszelf niet aan willen. Het is echt geen wonder, dat de dienst van satan de mens meer aantrekt dan de dienst des Heeren. Satan legt zijn volgelingen in die zin, zoals we het zo even tekenden, geen kruis op. Bij hem mag je leven naar het goedgevoelen van je verdorven hart. En je mag blijven zitten op de troon van zelfhandhaving en eigenliefde en eigengerechtigheid.

Maar als de Heilige Geest ons doet leven uit de dienende Christus, dan wordt het anders. Zeker: Christus heeft voor Zijn volgelingen een eeuwig, heerlijk Koninkrijk bereid, maar langs een kruisweg leidt Hij ze binnen. Daar zijn de kastijdingen uit de hand des Vaders. De apostel spreekt van veel verdrukkingen, eer wij ingaan in het koninkrijk Gods. Daar is het lijden van deze tegenwoordige tijd. Daar zijn de listen van satan, de aanvechtingen van ons zondig bestaan, dat zich altijd weer wil verheffen. Daar is het probleem van de onverhoorde gebeden. Ziekte, rouw, geldzorgen, en vul het zelf maar aan. Daar is het verdriet, dat de zelfverloochening om Christus' wil met zich meebrengt. Het opnemen van het kruis om Jezus te volgen betekent het aanvaarden van eigen doodvonnis. Het houdt in: het dagelijks afsterven van de oude mens. Het vlees, de begeerlijkheden van het vlees moeten aan het kruis! Jezus volgen! Dat betekent het opgeven, het doden van alle willen en begeren, dat niet het willen en begeren van Christus is. Die ons met alles wat we zijn en hebben, helemaal opeist voor Zijn dienst. Want dan alleen regeren de boze lusten van ons vlees

VAN DE ADMINISTRATIE

Verschillende abonnees belden mij op, dat is het 1ste nr. van 1978 geen accept-girokaart was ingesloten, daar Ds. Blom dat toch vermeld had. In dit nr. kunt u daarvan de reden lezen, geschreven door Ds. Blom zelf. Inmiddels beginnen de betalingen over 1978 te komen, en verblijvend is het, dat weer vele giften en overbetalingen werden ontvangen, in totaal een bedrag van f 1572,-, w.o. een gift van f 500,- met bijschrift, uit dankbaarheid voor de inhoud van het blad, en van N.N. via Ds. Blom f 100,-. Voorts werd nog ontvangen f 50,- voor de school te Dundas, f 50,- voor de arbeid van Ds. de Butter en f 50,- voor de arbeid van Ds. v. Vuuren in Vlaanderen, voor al deze gaven onze dank.

Een 5-tal nieuwe abonnees konden weer worden ingeschreven, wat steeds een aangenaam werk is. Wie helpt mee, nieuwe abonnees voor „Bewaar het Pand“ te noteren.

Adm. „Bewaar het Pand“, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn. giro: 704350

v.d. L.

N.B. Noog een herhaling van de vorige maal: zij die reeds hebben betaald kunnen rustig de accept-girokaart, als die ontvangen wordt, naast zich neer leggen.

niet meer in ons, als door Zijn kracht onze oude mens met Hem gedood, gekruisigd en begraven wordt! Zo iemand Mij dient, die volge Mij!

Nee, het is geen gemakkelijk weg: de kruisweg achter de Heere aan! Maar het is toch een onuitsprekelijk zalige weg! Ondanks alle strijd, die eraan verbonden is.

Alle volgelingen van Jezus belijden het van harte: „ze zal ons nooit berouwen: de keus van het smalle pad!“ En alle dienaren van Christus stemmen met de dichter in: „Uw liefdedienst heeft Mij nog nooit verdrot!“ Kregen wij er door genade de smaak al van?

Vlietstra.

VAN DE REDACTIE

1. Accept-girokaart. In het vorige nummer van ons blad schreven we, dat een accept-girokaart zou worden ingesloten. Op het laatste moment, toen het blad al afgedrukt was, bleek, dat dit technisch niet mogelijk was. Er moesten eerst enige voorzieningen worden getroffen. Daar is men nu mee bezig. Vermoedelijk kan de kaart in het volgende nummer worden ingesloten. We verzoeken onze lezers nog even geduld te hebben.

2. School voor Dundas en Hamilton. We ontvingen per giro twee giften van f 50,- en wel van J. v. Z-R en M.M. R. Ook werd ons een gift van f 50,- ter hand gesteld. Voor alles hartelijk dank. Dezer dagen kregen we berichten uit Canada. Het meeleven van onze lezers en anderen wordt zeer op prijs gesteld. We ontvingen twee nieuwsbrieven van de schoolvereniging, van november en december 1977. Daaruit blijkt, dat er op 8 november een bedrag van 77.372,52 dollar op de bank stond. Op 15 december was dit bedrag gestegen tot 85.773,13 dollar of met inbegrip van toegezegde bedragen 92.273,13 dollar. Blijkens een begeleidende brief van 3 januari was het totaal bedrag al gestegen tot ongeveer 110.000 dollar. Dat is nog niet genoeg om de schoolbouw te bekostigen, maar het is toch verheugend en moedgevend, dat zo spontaan gegeven wordt. Uit de nieuwsbrieven blijkt, dat ook de jeugd meedoet en dat de medewerking van de vrouwen voortreffelijk is. De bouw van de school heeft de volle aandacht, vooral van de commissie die daarvoor in het leven is geroepen. We hopen onze lezers verder op de hoogte te houden. Binnenkort zal wel met de bouw zelf een aanvang worden gemaakt, straks als de vorsttijd achter de rug is.

B.

Het is de wil des Heeren en het streven van het geloof, dat door de liefde werkt, dat de kerkdienst of het predikambt en de scholen onderhouden worden, tot eer van de Heere. Want daarin heeft Hij de wonderen van Zijn genade tot een gedachtenis gesteld. En wel het wonder van Zijn wederbarende genade, om de Heere ootmoedig te vrezen en kinderlijk te dienen, tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk, door het aanroepen van Zijn naam.

Waarom wij naar het Woord des Heeren afhankelijk zijn van de onderwijzingen en werkingen van de Heilige Geest. Want vlees en bloed kan het door de kracht van de algemene genade niet verder brengen, dan tot het werkzaam zijn met de vorm der kerk, wat aan het wezen der zaak voorbij gaat. Terwijl het ons door het Woord des Geestes op het hart gebonden wordt, dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet zullen beërven. Het gaat dus om het deelachtig worden van de Goddelijke natuur door de dierbare werkingen van de Heilige Geest. En daar dat zo weinig gezocht wordt met een biddend hart, blijft men leven bij het uitwendige, wat ons, door daarin voort te leven, doet ondergaan in de vorm der zaak.

In het vierde gebod zegt de Heere: „Gedenkt de sabbathdag, dat zij dienheiligen” En dat geilgen heeft een diep geestelijke betekenis, waarvan wij afhankelijk zijn van de Heere. Om de levende God te dienen uit liefde tot Hem en Zijn dienst, hebben we bij de aanvang en bij de voortgang de heiligende kracht van Zijn genade nodig in ons denken, willen en begeren. Opdat Hij de hoogste plaats zou hebben in ons hart en leven.

Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbath des Heeren uws Gods. Dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw vee, noch uw vreemdeling die in uw poorten is. En zo onthefte de Heere ons van alle slaafse arbeid, om met meer kracht en lust bezig te wezen in de dingen van Zijn Koninkrijk. Want in zes dagen heeft de Heere de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is en Hij rustte ten zevende dage. En zo heeft de Heere de rustdag geschonken om al Zijn kinderen te leren rusten door het geloof in Zijn Goddelijk en vaderlijk rusten, tot voorbereiding van de eeuwige rust, om daarmee op een rechte wijze werkzaam te zijn of worden. Daarom zegende de Heere de Sabbathdag en heiligde dezelve. Wat tot op de dag van heden op de leerschool van Christus geleerd wordt.

Maar de dag van het werkverbond, als symbool van de eeuwige rust, die de mens zou verkrijgen in de weg der volmaakte gehoorzaamheid, is verloren gegaan in de verbreking van het verbond. En het is door de borggerechtigheid van Christus, dat Zijn dag als de kroon op Zijn gehoorzaamheid, de dag der ruste is. Waartoe Hij is opgewekt door de Vader. Om in het licht en de kracht van dat beginsel, de kerkdienst of het predikambt en de scholen te onderhouden met een biddend hart. Want in de ambtelijke bediening en in de scholen die daartoe gesticht worden, hebben we de zalving van de Heilige Geest nodig. En al hebben wij daarin de algemene werkingen van de Heilige Geest te waarderen, maar dan blijft de mens daarmee nog stoelen op de wortel van eigengerechtigheid. Waarmee de zaak van Gods Koninkrijk niet gediend kan worden, zoals dat nodig is. Het vuur des Geestes en de kracht der liefde wordt daarin gemist, zodat de eer des Heeren daarin niet bedoeld en ernstig gezocht kan worden. Zodat de wereld steeds meer de overhand bekomt tot onderdrukking van de innerlijke beleving des geloofs. En dat is de zaak waarmee we in verlegenheid komen te staan voor het aangezicht des Heeren. Wat ons oproept tot het belijden en bewenen van dat kwaad, om er door opgewekt en aangedreven te worden de Heere aan te lopen als een waterstroom in het smeken om ontferming. Want Hij die door Zijn Geest de kerk heeft gesticht wil er om gesmeekt worden haar te brengen tot wasdom in het geestelijke leven en tot uitbreiding, opdat velen in Zion geboren mochten worden tot eer van Zijn naam en zaak.

De Heere wil dat ik, want het is een persoonlijke zaak, op de rustdag tot de gemeente Gods naastiglijk kome, want dat behoort tot de natuur der zaak. De Heere wil dat wij ijverig zijn in de dingen van Zijn Koninkrijk. Was de Heere Jezus niet naarstig werkzaam in het

verdienen van de zaligheid, als bewijs van het belang dat Hij stelde in het heil van onze onsterfelijke zielen. En in de liefde waarmee de Heere tot ons komt in het Evangelie, is de bron van kracht voor ons hart en leven, om er door opgewekt en aangedreven te worden. Zijn dag, Zijn dienst naarstig te onderhouden, om Gods Woord te horen. Want Hij is het Die met ons spreekt in het Evangelie der genade. En de Vader heeft Hem daartoe door de zalving met Zijn Geest, tot ons gezonden. En wanneer wij letten op het goede en het heerlijke dat ons door de Heere wordt aan geprezen ten leven en ter zaligheid, dan is het niet moeilijk aandachtig te luisteren. Om zo door het Woord van Zijn ontfermende liefde getroffen en getrokken te mogen worden uit de wereld van ons verdorven bestaan. Opdat de dingen der eeuwigheid ons dierbaar en onmisbaar mochten worden bij de aanvang en bij de voortgang. Want dat alleen breekt de kracht der zonde en leert ons wenen over de daad der zonden. Opdat de verzegeling van Gods beloften ons geschonken in het teken des verbonds ons dierbaar mocht worden. En dat te meer daar wij er door de bediening van de Heilige Doop telkens weer op gewezen worden om de vervulling van Gods beloften biddende te zoeken.

De Heere stelt ons van sabbath tot sabbath onder de majesteit van het Woord des Geestes, om steeds meer klaarheid te bekomen in de bediening van de Heilige Sacramenten, tot onderwijzing in het leven des geloofs. Want dat wil de Heere hoorbaar en zichtbaar werken en versterken.

Om zo door de bediening van het Verbond opgewekt te worden de Heere openlijk aan te roepen door onze harten voor Hem met al zijn noden, banden en droefnissen uit te storten. En dat gemeenschappelijk bidden, wekt steeds meer verbinding aan de troon der genade. En dat dient tot onderhouding van de gemeenschap der heiligen, wat we ook zo nodig hebben in onze strijd tegen zonde, Satan en ongelooft.

En de armen christelijke handreiking te doen, wat ook vele andere christelijke doeleinden omvat. En daar wij in het natuurlijke en geestelijke leven door het geloof leren leven uit het Goddelijk geven, wordt het geven ons een innige behoefte des harten, want daar is zoe-tigheid in, met een christelijke nasmaak voor het hart, daar wij er alsdan inniger door aan Christus gebonden worden.

Dat ik al de dagen mijns levens van mijn boze werken viere, want de Heere wil dat wij het kwade haten. Met behoud van de zonde is het niet mogelijk zalig te worden. En daar ons verdorven bestaan leeft in de zonde, hebben wij te letten op Gods goedertierenheid, om te komen tot bekering. Want in het smaken van Gods goedertierenheid breekt de kracht der zonde, daar het hart de liefde des Heeren er in smaakt, tot bekering. En de droefheid die daaruit opkomt over de zonde werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid.

De Heere door Zijn Geest in mij werken late, en also de eeuwige sabbath in dit leven aan-vange. En daar wij leven onder de bearbeiding van het Woord des Geestes, komen wij die bearbeiding krachteloos te maken door een bepaalde zonde aan de hand te houden. Wat helaas, menigeen voert naar het oordeel der verharding. Wat ons hier op het hart gebonden wordt. Waarom wij met ernst hebben te letten op het heil van onze onsterfelijke ziel, om in afhankelijkheid van de genade des Heeren met dat kwaad te breken, om door het Woord des Geestes tot bekering te mogen komen, eer het voor eeuwig te laat is. Want de Heere Jezus heeft met een innige droefheid over de zonde de verzoening der zonde verworven, opdat wij door Zijn droefheid opgewekt zouden worden in Hem de verbreking van de kracht der zonde te zoeken tot verzoening in Hem. Om de Heere zo in afhankelijkheid van Zijn genade door Zijn Geest in mij te laten werken, en also de eeuwige Sabbath in dit leven aanvange. Het is hier in het geloof niet alleen een delen in die rust, doch ook een gaan in de eeuwige rust. Opdat wij tot roem van Zijn genade in afhankelijkheid van Zijn Geest zouden zoeken de dingen die boven en eeuwig zijn.

Soest.

R. Kok.

GENERALE SYNODE 1977

9

Ds. Tanis onderstreept wat zo juist door Ds. Bouw gezegd is. Het bevreemdt hem dat nu dit op de synode komt, terwijl men weet,

dat dit grote spanningen oproept. Hij bestrijdt het meerderheidsrapport en verwijst naar het minderheidsrapport. Hij vindt het een ernstige nalatigheid, dat men in de instructie niet is ingegaan op kerkelijke uitspraken in het verleden. Over de geconstateerde onwaar-achtigheid zegt hij, dat de oorzaak ligt bij de daden van de gemeenten zelf. Het boek der psalmen is onder het O.T. het cultus-zangboek van de kerk geweest en is dat ook onder het N.T. De Christenen uit de vroegste tijden hebben het zingen van de psalmen van de Israëlieten overgenomen. In het meerderheidsrapport wordt gesteld, dat de N.T. sche kerk liederen gezongen heeft. Verwezen wordt naar twee teksten. Het bewijs ontbreekt. Had de apostel de bedoeling, dat er gezongen gezongen werden naast de psalmen? Het verband zegt wat anders. Bij Ef. 5 zegt Calvijn: er is in geen enkel opzicht van het zingen van vrije liederen in de eredienst sprake. Wat het heilshandelen betreft: getuigt het O.T. daar niet van? Dit leidt tot onderwaarde-ring van het O.T.

Principieel brengt spreker dit naar voren:

1. de psalmen behoren tot het geïnspireerde woord van God; zij zijn niet tijdgebonden; dat geldt wel van de menselijke gezangen.

2. het lied heeft het Schriftgezag niet achter zich.

3. het vrije lied is een monoloog, het mist de lijn van God naar de mens; het unieke van de psalmen is, dat niet alleen reflectie van de dichter op de Godsopenbaring zijn, maar tegelijk Godsopenbaring.

4. de liederen zijn tijdgebonden, elke bundel is open, verandert mee met de tijdgeest.

De praktijk laat ons zien -aldus Ds. Tanis- dat de zuivere leer wordt bedreigd door het invoeren van liederen. De praktijk laat dit zien. Als het gaat om de bezwaren is het zo, dat de praktische geleid worden door de principiële. We groeien als kerken steeds verder uit elkaar. We verliezen een belangrijk stuk van onze identiteit. De lijn van het beleid der kerken door de eeuwen heen wordt er door doorbroken.

Resumerend zegt spreker, dat hij niet ervan overtuigd is, dat het zingen van liederen een Schriftuurlijke zaak is. Hij staat achter het minderheidsrapport.

Ds. Drechsler heeft veel waardering voor beide rapporten. Hij heeft vragen t.o.v. het minderheidsrapport. Hij zegt ook iets over de onrust in de kerken bij aanvaarding van de instructie. De P.S. van het Noorden gaat daar al op in: Er zal ook onrust komen als men door de K.O. niet kan doen wat men graag wil.

Ds. Ribbers sluit zich aan bij Ds. Drechsler. Hij vindt van de goede sfeer bij de besprekingen in de commissie niets in de rapporten terug. Dat betreurt hij.

Diaken Van Dieren noemt het een kwalijke zaak, wanneer men al de liederen zingt, hoewel de K.O. dat niet toelaat. Hij wijst op de oproep van de G.S. van 1974. De aanvaarding van de instructie schaadt de kerken, doet de kerken ook schade voor de buitenwereld.

Ds. J.H. Velema vindt het jammer, dat we hier geen goede bundel hebben als in Zuid Afrika. Er is al een zekere kerkelijke praktijk. Dat maakt het moeilijker. Het meerderheidsrapport acht hij zwakker dan het minderheidsrapport. Hij kan de vorm van de instructie niet waarderen. Hij noemt een viertal argumenten tegen aanneming van de instructie. Hij wijst er verder op, dat de grote betekenis van de psalmen niet naar voren komt. Daarin is op alzijdige wijze uitgedrukt het leven des geloofs. Hij wijst op de Reformatie, op uitspraken van Augustinus en Calvijn. Toen het gereformeerde leven ging verzwakken ontstond de behoefte om gezangen te zingen. In de geschiedenis van de gezangen is een hoofdlijn en een zijlijn. De hoofdlijn is het zingen van psalmen, de zijlijn het zingen van gezangen. Die zijn ingevoerd, omdat de oude kerk daarmee al had te worstelen. Wij moeten oppassen, dat we de zijlijn niet groter maken. Dan zijn we op verkeerd spoor. Tenslotte noemt spreker 5 punten:

1. de zaak is niet los te denken van het democratiseringsproces ook in de eredienst, het is een kwalijke zaak: men wil het graag.

2. aanvaarding geeft doortocht aan een leven des geloofs, afvoerend van de Schriftuurlijke bewoording, er komt een spraakgebruik over geestelijke dingen niet naar de Schrift.

3. geruisloos wordt een wissel omgezet: het liedboek van de midden-orthodoxie krijgt een plaats in onze kerken.

4. de verdeeldheid zal toenemen: je krijgt gezangen- en niet-gezangen-dominees.
5. de positie naar buiten wordt zeer verzwakt. Ds. Van der Veer is het niet met het minderheidsrapport eens.

Ouderling Van Ledden wijst er op, dat de aangehaalde teksten helemaal niet zo zeker zijn als Schriftbewijs. Hij wijst ook op wat Prof. Kremer zei in 1968. Hij staat achter het minderheidsrapport.

Ds. Van Amstel oppert verschillende bedenkingen tegen het meerderheidsrapport. Hij vraagt of er geen mogelijkheid is, dat de synode een commissie benoemt om samen met andere kerken een bundel vast te stellen. Dat is van nog meer belang voor de eenheid in eigen kerken. Hij staat in hoofdzaak achter het minderheidsrapport.

Ook andere sprekers voeren nog het woord. We vermelden nog een paar opmerkingen van Ds. de Romph: de doorgaande lijn is, dat er bezwaren waren tegen het vrije lied, dat geldt nog, wel moet het mogelijk zijn wat orde te brengen in het zingen van liederen door de jeugd.

Er is pauze voor de broodmaaltijd. Daarna komen er nog enkele sprekers aan het woord. Naar aanleiding van een opmerking van een van hen zegt de Voorzitter, dat er in onze kerken geen richtingen zijn.

Dan krijgen de prae-adviseurs gelegenheid om van advies te dienen. De hoogleraren Versteeg, Oosterhoff en Van 't Spijker verdedigen het aannemen van de instructie. Prof. Velema laat in een vurig betoog een ander geluid dan zijn collega's horen. Hij noemt citaten uit bekende commentaren over de aangehaalde Schriftgedeelten, waaruit blijkt, dat de schrijvers daarvan zich zeer voorzichtig uitlieten.

De rapporteur Ds. Quist verdedigt het meerderheidsrapport.

Ds. Brons spreekt namens de minderheid. T.a.v. de Schriftgegevens is men in de commissie niet tot een afronding gekomen. Het ontbrak aan tijd. In het minderheidsrapport is uitgegaan van de uitspraken van de kerk in het verleden. Het gaat om een wijziging van de K.O. We moeten ons rekenschap geven van de wijziging. Het gaat om de lijn van de kerken, de lijn van de reformatie, van Calvin, van de afscheiding. Steeds zijn er duidelijke uitspraken gedaan, met duidelijke motivatie. Er waren in 1618 enz goede gezangen. Toch bleef men op het standpunt: geen gezangen, omdat de kerk zich wilde aansluiten bij de Schrift. De Psalmen behoren tot het geïnspireerde woord van God. De gezangen niet. Wat God geeft in de Schrift is van veel hoger waarde dan welke liederen dan ook. Spreker ziet wel een mogelijkheid in berijmde Schriftgedeelten. Hij wijst nog op het gevaar van dwaling bij de invoering van gezangen. Er moeten wel heel duidelijke argumenten zijn om van de lijn die tot nu toe gevolgd is af te wijken. Hij wijst ook op een praktisch punt, n.l. de eenheid. Vrijlating aan de kerken betekent: ieder kan zijn gang gaan. Dat werkt funest. Hij vraagt: moeten de kerken hier niet in gemengd worden, voor de synode een beslissing neemt? Tenslotte noemt hij nog de praktische moeilijkheden.

Dr. Brienens spreekt namens de P.S. van het Noorden, die de instructie heeft ingediend.

Prof. Van Genderen is er wel voor, maar ziet het gevaar, dat de deur te ver opengaat.

Verskillende leden van de synode komen met voorstellen.

De commissie krijgt opdracht om samen zo mogelijk met een nieuw voorstel te komen.

B.

HET BOEK ESTHER

II De gang naar de troon!

Esther 3 en 4.

Zo is de weg voor Esther gebaad tot de troon.

Dwars door menselijk onrecht, waarvoor de mens zelf aansprakelijk blijft en schuldig, voert God Zijn Raad uit. Want Gods bestuur gaat ook over de zonde. God haalt Zijn instrumenten naar voren en bereidt ze tot Zijn dienst. Esther koningin, Mordechai in de

Maar die voorbereiding gaat door de diepte van beproeving heen.

Mordechai heeft een aanslag op het leven van koning Ahasveros ontdekt en zo het leven van de koning gered, maar beloning hiervoor bleef

uit. Voor Mordechai een teleurstellend verzuim. Maar ook hierin is Gods hand. Ook dit zal moeten medewerken tot heil des volks!

En nu wordt heel het volk der Joden in de smetkroes geworpen, ja, met de finale verdelging bedreigd. HAMAN, de Agagiet, de Amalekiet, treedt voor het voetlicht en deze vijand is het, die het weet te bestaan zijn moordplan uit te werken en het volk der Joden onder het edikt des doods te brengen. De hel brak los! Wat toch was het geval?

De koning Ahasveros maakte Haman groot. Haman kreeg een topfunctie. Hij werd grootvizier, 's konings eerste minister. De koning gaf de staatszaken in zijn hand. 't Is mogelijk, dat dit gevolg was van de grote mislukking van zijn ondernomen veldtocht tegen Griekenland, welke tijdens de gehouden feestelijkheden was voorbereid.

Vanzelf moest ieder voor Haman knielen. Dit had dus ook Mordechai te doen, maar ... hij deed dit niet! Hij weigerde pertinent. Maar Mordechai, eerbiedigt U de overheid niet? Voedt U persoonlijke haat tegenover Haman? Toch niet. Want Mordechai weet, wat aan dit eerbetoon verbonden is, namelijk Goddelijke eer. De Perzische koningen werden als Godenzonen vereerd. Zulk een verering viel ook Haman ten deel. En daarom weigerde Mordechai. Neen, dit was geen stijfkoppigheid van Mordechai, maar geloofsovertuiging: Gode meer te gehoorzamen dan de mensen in zulk een positie.

't Was dus geloofsstandvastigheid, zoals eens bij Naboth en bij de drie vrienden van Daniël, die weigerden het beeld van Nebukadnezar te aanbidden.

Ja, daar lacht natuurlijk de wereld om. Wat een stijfkoppen, wat een conservatisme! Velen uit de kerkelijke gezindte doen niet anders. Alles goedpraten, wat echter in Gods Woord ten enenmale als zonde wordt aange-merkt.

Haman groot gemaakt.

Maar er is een betere, een waardiger grootmaking, namelijk door de God van hemel en aarde, van zondaren, die uit de diepe staat hunner ellende worden opgehaald en gemaakt tot erfgenamen van het Koninkrijk der hemelen! Maar dan maakt de Heere eerst klein, zoals David beleed: „En door Uw verootmoedigen hebt Gij mij groot gemaakt.” (Ps. 18)

De weigering van Mordechai had ernstige gevolgen.

Haman's haat groeide met de dag en op sluwe manier heeft hij zijn boze gruwelijke plan in elkaar gezet. Listig verzweeg hij de naam van het volk der Joden te noemen bij zijn voorstel aan de koning. Hij beroept zich op het welzijn van 's konings onderdanen en rijk. Zou de koning nog een financieel bezwaar kunnen maken, ook dat weet hij goed te maken. Hij zal 10.000 talenten deponeren in de staatskas. En de oogjes van de koning begonnen te glinsteren. Deze 10.000 talenten zullen dan gereserveerd worden uit de buit van het uit te moorden volk.

Ach, wat kan het onder de toelating Gods toch ver gaan met de listen van de hel!

De koning geeft zijn ring, het edikt wordt opgesteld en verzegeld. Suzan's kantoren liggen vol verzegelde papieren. Heel het volk der Joden ... vogelvrij verklaard. En wat de verzending van de stukken betreft, het apparaat van de Perzische postdienst werkt uitstekend.

Is het wonder, dat heel de stad Suzan, waarin zoveel Joden woonden, verward was?

En Mordechai? Ach, hij was een gebroken man. Daar gaat hij door de straten met een bitter geroep, in zak en as. Zo verschijnt hij vóór de poort van het paleis, waarin hij zó, in rouwgewaad, niet mocht komen. En toch moest Esther het ook weten. Wist zij 't dan niet? Neen, zij had met staatszaken niets te maken.

Esther is het vreselijke aan de weet gekomen. En door tussenkomst van Hatach, een vertrouweling van de koningin en van de Mordechai, heeft Esther een zeer ernstige opdracht gekregen van haar oom. Zij moet naar de koning met een ootmoedige smeekbede om het leven van haar en van haar volk. Nadrukkelijk moet Hatach het op haar hart binden, indien zij niet gaat, zij dan zal getroffen worden door

het oordeel Gods. Duidelijk laat Mordechai zijn geloof uitkomen: indien zij niet gaat, zal de verlossing uit een andere plaats komen! Esther komt nu voor een uiterst moeilijke en zware situatie te staan. Een bange strijd maakt zij door. Gaan tot de koning, dat kan ongetwijfeld haar dood zijn, want zij was in 30 dagen niet geroepen door de koning. Maar niet-gaan kan óók niet, want dan zal het oordeel Gods haar treffen!

O, kunt U Esther verstaan?

Esther was niet geroepen, maar wij worden wel geroepen en wel door de Koning der koningen. Is er niet een ernstige, welmenende nodiging van het Evangelie die tot ons allen komt, door het Woord des Heeren? „Wendt U naar Mij toe en wordt behouden.” „Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere, zo Ik lust heb in de dood des zondaars!”

U zegt: ja, maar ik kan niet gaan. 't Is waar, maar weet U wel, dat niet gaan zal betekenen: omkomen? Wie niet gelooft, de toorn Gods blijft op hem! Joh. 3:36.

Ach, brenge het moeten en niet kunnen ons op de knieën voor God om Hem te smeken: „Heere, bekeer GIJ mij, dan zal ik bekeerd zijn.”

En weet U, hoe de Heere dit dan doet?

Wel, in de weg, vergelijkenderwijs, zoals Esther is gegaan naar de troon.

De strijd is in Esthers hart gestreden. Zij is overwonnen door de Heere en ingewonnen om te gaan en wel in ootmoedig geloofsvertrouwen: „En alzo zal ik tot de koning ingaan, hetwelk niet naar de wet is. Wanneer ik dan omkom, dan kom ik om.”

Esther geeft hier duidelijk mee te kennen, dat zij haar leven ervoor over heeft gekregen. Welk een genade! „Wie zijn leven verliest, die zal het vinden.” Dáár moet het heen met bekommerde harten, die deze strijd niet vreemd zijn.

Maar Esther is er zich ook diep van bewust, dat zij zonder de Heere niets zal vermogen. Daarom laat zij een vasten uitroepen van drie dagen, waarbij zij zelf en haar jonge dochters ook zullen vasten. Dit was geen blote vorm, maar een vasten in diepe verootmoediging voor de Heere. Zo lag er een volk, diep in het stof gebogen voor God!

Wij beleven ernstige tijden. De geest uit de afgrond gaat zijn laatste slag slaan, om door allerlei slinkse wegen de grote afval voor te bereiden en ingang te doen vinden: door verwerping van het gezag; door ontkrachting van de waarheid van Gods Woord en zijn Goddelijk gezag; door zonde-uitleving op de meest schaamteloze wijze. Maar dat zal de absolute ondergang ten gevolge hebben!

O land, land, land, hoort des Heeren Woord!

En we mogen hierbij ook wel schrijven, o kerk, kerk, kerk, hoort des Heeren Woord! Ja, ook ieder persoonlijk geldt dit.

Onder het Evangelie ... en toch, buiten vernieuwing des harten ... onder het edict des doods! „De bezoldiging der zonde is de dood.” Rom. 6. „Vernedert U dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij U verhoort te zijner tijd.” I Petr. 5:6.

Wie dit leert, zal van de troon der genade ontvangen Gods rijke gunst!

Hierover D.V. een volgende keer.

v. L.

HUISBEZOEK 4

Tot slot nog iets over de zegen, die er aan verbonden is.

De vraag kan rijzen: is er nog wel zegen? Lijkt het alles niet vruchteloos? Wellicht meer of minder dan wij denken. Het hangt er maar van af hoe men het ziet en ervaart.

Vooreerst, er kan heel veel voor zegen aangezien worden, wat geen werkelijke zegen is. We moeten daar wel heel voorzichtig mee zijn. We kunnen in voorkomende gevallen succes hebben. Bijvoorbeeld, een slordige kerkgang weer wat in regelmaat hebben gebracht, maar die later weer in dezelfde fout vervalt. Bij iemand bepaalde indrukken verwekt, die over korter of langer tijd weer vervagen. U kunt zeer actief zijn om leden te werven, bij voorbeeld bij huwelijken van personen, waarvan een partner tot een andere kerk behoort, ze

door uw invloed aan uw kerk te behouden. Dit kan een zegen zijn, maar is het niet altijd. Veel meer zou te noemen zijn.

Dan is er nog het onderscheid tussen een tijdelijke en een eeuwige zegen. Het laatste moet bij ons wel op de voorgrond staan. Spurgeon zegt: u moet niet tevreden zijn, dat u ze aan de kerk hebt gebracht en behoudt, ze moeten verlost worden. De kwaliteit staat in de kerk altijd boven de kwantiteit. Getrouw huisbezoek is van grote betekenis tot opbouw van de gemeente. Maar dan moet de prediking en het catechetisch onderwijs daar wel in volle overeenstemming mee zijn. Als vader en moeder niet een lijn trekken dan wordt de opvoeding van de kinderen wel zeer moeilijk, zo niet vruchteloos. Paulus zegt: laat ons hetzelfde gevoelens broeders, weest gij als ik, want ook ik ben als gij. Er is maar één fundament gelegd, hetwelk is Christus, maar een ieder zie toe hoe hij daarop bouwt, opdat zijn werk niet zal verbranden. Kleinere gemeenten, waar de predikant zelf mee op huisbezoek gaat, zijn wel bevoorrecht.

God heeft zegen beloofd. Echter altijd niet veel. Ezechiël kreeg een profetische opdracht, hem werd echter niet veel zegen beloofd. Gij zult hen van Mijntwege waarschuwen, maar ze zullen naar u niet horen, want ze zijn een wederspanning huis.

De grootste zegen voor de ambtsdrager zelf is getrouw makende genade. Daar berust het genadeloon op. Over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten. Op de getrouwe ambtsbediening wordt de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid beloofd. Evenwel God heeft zegen beloofd, wetende dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere.

Wij zien er maar heel weinig van. Veel blijft voor de eeuwigheid bewaard.

Daar is nog een belofte aan het ambt verbonden. Die ziek is, dat hij tot zich roepe de ouderlingen der gemeente, dat ze voor hem bidden, hem zalvende met olie in de naam des Heeren en het gebed des geloofs zal de zieke behouden. Daar zitten we wel een beetje mee. Over gave der gezondmaking spreken we niet meer. Maar daarom heeft de belofte voor ons toch nog zijn volle betekenis behouden. O zeker, wij bidden bij alle zieken, en velen genezen weer. Maar was het een gebed des geloofs? Het staat ook niet los van het geestelijke. Indien hij zonde gedaan zal hebben, het zal hem vergeven worden. Het zou mij niet moeilijk zijn verschillende voorbeelden uit de praktijk te noemen, waar de arts of de psychiater aan het eind waren, volkomen genezing kwam op het ambtelijk gebed des geloofs. Slechts één voorbeeld ter illustratie. Het was wijlen Ds. Van der Vegt, godvruchtig leraar destijds te Utrecht. Hij had een vrouw in zijn gemeente tot wier bekering hij het middel was geweest. Zij werd na enige tijd volkomen krankzinnig, zo erg en zo wild, dat ze in een geheel beklede kamer vertoefde, opdat ze zich niet zou beschadigen. Geen enkel bezoek werd toegestaan. Voor genoemde predikant werd dit een gebedszaak. Hij kreeg een onweerstaanbare drang om haar te bezoeken. Dit werd echter niet toegestaan. Maar de leraar sprak dat hij kwam in de naam van zijn Zender en verklaarde niet heen te gaan voor hij haar had ontmoet. Zijn ambtelijk gezag sprak aan. Hij kon kiezen bij haar in de kamer te gaan met de bewakers, of haar op de gang te laten komen. Laat ze maar op de gang komen, sprak de moedige herder. Aan zijn verzoek werd voldaan, maar hij kreeg wel de waarschuwing zich op het ergste voor te bereiden. De deur werd geopend en als een wilde schoot zij op de dominee af, die toch wel hevig schrok. Vlak voor hem bleef zij staan, zag tot hem op en sprak alleen dit woord: dominee, en zij was genezen. Dergelijke dingen worden nog ervaren, al is het niet zo opzienbarend.

Ter bemoediging krijgt de ambtsdrager wel eens een stille zegen. Hij kan er helemaal geen verhaal van vertellen. Hij vertelt het ook niet. Een bezoek bij een bedroefde weduwe of iemand die in moeilijke omstandigheden verkeert van tijdelijke of geestelijke aard. Enkele druppels uit de troostbeker. Bij het heengaan

krijgt hij alleen dit maar mee: ik ben blij dat u geweest bent. Hij laat een zegen achter en gaat met een zegen naar huis.

God heeft de zegen aan het ambt verbonden. In de geroepen ambtsdrager straalt iets uit van de drie ambten van Christus. Dit geldt natuurlijk ook van het ambt der gelovigen. Ieder die in de vreze des Heeren leeft is tot zegen voor anderen. In sommige gevallen kan dit een aanklacht zijn voor de man in het bijzondere ambt. Als hem de geloofskracht ontbreekt gebruikt God daar een ander voor. Een voorval daarvan lezen we in Lukas 2. Toen de Heere Jezus in de tempel werd gebracht zeggende Simeon Hem en Zijn moeder en Jozef. Dat was het werk geweest van de hogepriester. Maar die man laat verstek gaan, zag niets in dat Kind, kende geen geestelijk leven. Daarom werd Simeon daarvoor gebruikt en treedt daar op als plaatsvervanger. Er is ons veel toebetrouwd. Daarom zal ook veel van ons geëist worden. Dit steeds in gedachten te houden kan een spoorslag zijn dit voor ons onmogelijke werk alleen in Zijn kracht te volbrengen. Die ons er toe geroepen heeft om getrouw bevonden te worden in die dag als aller werk in het gericht zal komen.

Een ouderling

UIT DE PRAKTIJK

48

Op een van onze huisbezoeken bij een oud echtpaar, die nu beiden al vele jaren geleden overleden zijn, en waar de huisvader ons vertelde van de leidingen Gods in zijn leven, waar wij met aandacht en instemming naar mochten luisteren, sprak hij over de in vele opzichten moeilijke en benauwende toestanden door hem ondervonden. De Heere heeft Zijn volk gezegd, dat zij hier op aarde verdrukkingen hebben te verwachten, en daar krijgt een ieder van dat volk wel wat van te ondervinden. Dat volk moet maar niet denken, dat het hier altijd naar hun zin zal gaan. Hoe beginnen zij aanvankelijk bij de eerste overtuigingen hiervan de beginselen te ervaren, als de rust wordt opgezegd, en men niet meer kan leven als voorheen. Al is ons leven uitwendig onbesproken, inwendig hebben we geen rust meer, en uit kracht van overtuigingen, dat wij zo voortlevende niet kunnen bestaan voor God, legt dit een druk op ons gemoed, en bij nadere ontdekkingen wie God is en wie wij zijn, wordt dat niet minder, maar vermeerderd die beklemming, en worden we alweer een ongelukkig schepsel in ons zelve. En al is het dat men bij ogenblikken een verruiming ondervindt, doordat er een bemoedigend woord voorkomt, men blijft een ongehouden mens, totdat het nood wordt in de ziel en men niet meer buiten God kan leven. O, wat wordt dat een onvergetelijk en dierbaar ogenblik als die droefheid naar God beleefd wordt; nimmer heeft men zulke bittere, maar ook zoete tranen geschreid als op dat moment; dat is niet onder woorden te brengen, en wordt alleen maar beleefd. Er staat in het Woord, dat de droefheid naar God een onberouwelijke bekeering tot zaligheid werkt, en dat wordt waarheid in het binnenste, en als de Heere verder leidt, en gekend mag worden in Wien de zaligheid gelegen is, namelijk in die Enige Borg en Zaligmaker als de verdienende oorzaak, dan houden de verdrukkingen niet op, maar die worden in het verdere leven steeds meer ondervonden. Maar nu heeft de grote Meester Zijn volk moed ingesproken: heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen. Als in die drukwegen het oog eens verlicht, en het geloof levendig mag zijn, ziende op Hem, dan belooft het de Heere die druk te verlichten, over de zwaarigheden heen te zien, en te ondervinden wat men aan zijn God heeft in tijden van benauwdheid.

Over deze zaken met elkander sprekende, zei de vader van het gezin: wat is de weg die ten leven leidt toch nauw aan 's mensen zijde; de Apostel zegt zo: indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, door welke nauwen gaat het soms heen, wat voeren het ongeloof en de twijfels een hoog woord, wat wordt het gemoed daardoor neergedrukt; menigmaal moet je toch van jezelf zeggen: wat is toch een mens. Ja man, hier spreek je over geen onbekende zaken. Als het geloof levendig mag zijn, zie je wel eens over al je zwaarigheden heen, maar als dat levendige wat geweken is, en je verdorven be-

staan komt aan het woord, dan ben je in staat om alles te betwijfelen, zo dat je van jezelf moet zeggen: het zal wel een dubbel wonder zijn als ik er nog komen mag. Wat wordt het dan wonderlijk als de Heere belooft over te komen, en wil betonen, dat Hij nog dezelfde God is. Dan wordt het opnieuw een wonder, dat de Heere nog met zulken te doen wil hebben.

Ik kan U hierin goed verstaan; jullie zijn ambtsdragers; nu zal ik in 't kort eens verhalen wat ik uit de mond van een ouderling eens hoorde. Er was in de gemeente een vrouw die veel van de Heere geleerd had, en van wien gezegd kon worden: dat is een Godvrezend mens. Op een Zondagmorgen naar de kerk gaande om een predikatie te lezen, ziet hij die vrouw naar de kerk komen; hij dacht: vrouw, had vanmorgen maar thuisgebleven, ik heb maar een preek voor onbekeerde mensen. Op het einde van de dienst was de man wonderlijk gesteld, hij gevoelde het één zijn met het leven van die vrouw in Hem, die voor beiden het leven geworden is. De vrouw verlaat de kerk, vertelt aan een paar vriendinnen hoe wonderlijk zij onder die preek gesteld was geworden; zij komt in haar woning, krijgt een beroerte, en dezelfde dag is zij ontslapen zonder meer bij kennis gekomen te zijn. Maar nu die ouderling. Toen hij de andere dag dit bericht hoorde, werd de man van binnen zo geweldig aangevallen, dat hij betreffende deze vrouw alles ging betwijfelen; daaronder kreeg hij het zo benauwd, hij wist niet waar hij het zoeken moest, maar in deze benauwdheid kwam de Heere over, en toonde hem, dat het aan 's mensen zijde zo'n nauwe weg is om zalig te worden, maar van 's Heeren wege een eeuwige ruimte, en dat Zijn volk zeker de zaligheid beërven zal; daar staat de Heere Zelf voor in. Ja vriend, wij wisten van die gebeurtenis, en wij moeten ervan zeggen: wat is toch een mens in zich zelve aangemerkt, niet anders dan een riet, dat van de wind heen en weder gedreven wordt, maar is het ook voor die man gebleken, dat de Heere de Getrouwe blijft, en dat niettegenstaande onze afmakingen. 't Is weer laat geworden, dus nemen wij op de gebruikelijke wijze afscheid.

J. van Heteren.

DOOR DIEPTEN HEEN NAAR ZIJN LICHT

Wanneer de blinde ogen van onze ziel, blind door de zondeval van onze eerste ouders, geopend worden, dan zien we een heilig en rechtvaardig God en daardoor zien we dan onze eigen grote schuld. De last van onze zonde gaat ons drukken. Dat is een droefheid naar God. Het is echter of de herinnering aan het werkverbond van onze stamouders nog in ons nawerkt, want meestal gaan we dan, zeker ook hopen op de barmhartigheid Gods, proberen ons leven ernstig te verbeteren om zó vrede met God te verkrijgen.

Maar het heeft de Heere nu eenmaal behaagd om, tot meerdere roem van Zijn vrije genade, Zijn eniggeboren Zoon te schenken als een zoenoffer voor onze schuld. Dat is dat wonderbare en heerlijke besluit van de „Raad des Vredes”. Daarom wil de Drieënige God ook verheerlijkt worden in de dierbare omhelzing, de geloofsomhelzing, van onze Heere Jezus Christus, tot wassing en reiniging van al onze zondeschuld, zowel tot rechtvaardigmaking als tot heiligmaking. Deze geestelijke zaken worden niet op één dag geleerd. De Heere is vrij, ook in de leiding van Zijn uitverkorenen.

Bij een eerste ontdekking opent de Heere Zijn heilig Woord door Zijn Heilige Geest en vertroost ons dan en spreekt ons moed in tot eeuwig welzijn. Maar de groei in het geestelijk leven voltrekt zich langs voortgaande ontdekkingen aan ons zondige ik, vaak langs een weg van barre afsnijding. Zo gaan we steeds meer inzien, dat elk pogen om ons met God te verzoenen door eigen werken wel falen móet.

Maar nogmaals, de Heere leidt ons op Zijn, niet op onze wijze. Bij Paulus duurde het drie dagen, maar het had evengoed dertig jaar of nog langer bij hem kunnen duren. Ik ben reeds de 90 gepasseerd. Maar ik kon toch niet nalaten, zij het ook maar kort, te schrijven over dat in wezen onbeschrijflijke werk van de vrije genade

Het bovenstaande vonden we in het maandblad voor het getuigend gesprek met Rome „In de Rechte Straat” van november 1977, 2e jaargang no. 11. De heer Geuze is jarenlang ouderling geweest van de Chr. Geref. Kerk te Middelburg.

B.

VOOR DE JEUGD.

Beste Jongelui!

DE BRIEF AAN FILEMON 15.

"Ik dank mijn God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijn gebeden, also ik hoor uw liefde en geloof, betwelk gij hebt aan de Heere Jezus, en jegens al de heiligen."

Fil.: 4,5

Er ging dus van Filemon en de zijnen een goed gerucht uit. Paulus had het gehoord. Men had daar in Colosse liefde en geloof tot de Heere Jezus en jegens al de heiligen.

Paulus is daarover verblijd. Hij dankt er zijn God voor. Het was tenslotte niet het werk van Paulus, maar het was het werk van God, verheerlijkt in het leven van Filemon en de zijnen.

Laten wij dit ook nooit vergeten. Als er geestelijk leven tot openbaring komt, dan wordt er niet zelden in de mens geëindigd. Dan is daar die "goede dominee" de oorzaak van of een ander, terwijl het alleen de Heere is, die alles in allen werkt.

Paulus had van de liefde en het geloof gehoord, dat men had tot de Heere Jezus en tot al de heiligen. Hier in dit vers staat de liefde voorop en daarna wordt het geloof genoemd. Hij heeft ook een brief geschreven aan de Colossensen en daar staat in hoofdstuk één vers 4 het geloof voorop: "Alzo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die gij hebt tot al de heiligen".

Dat dan eens het geloof voorop staat en dan weer de liefde, dat leert ons dat geloof en liefde bij elkander horen. Waar het ware geloof aanwezig is, daar kan de liefde niet gemist worden. En waar de liefde bloeit, daar wordt het geloof in de dadelijkheid beoefend. Want het geloof werkt door de liefde. En de liefde is weer een vrucht van het geloof. Deze twee geven elkaar dus de hand.

En hoe zit dat nu, vraagt mogelijk deze of gene?

Ik wil proberen dat nog wat nader te verklaren.

Waar het ware geloof in de Heere Jezus wordt beoefend, daar is gemeenschap met de Heere Jezus. We noemen dat "geloofsgemeenschap". Geloofsgemeenschap met de Heere Jezus hebben, is geestelijk met Hem verkeren. Als je geestelijk met Hem verkeert, dan zie je Hem. Geloven is ook "zien". zien met geestelijke ogen. Daar is in de Heere Jezus zo veel te zien. De bruid zegt in het Hooglied, dat Hij de Schoonste is onder de mensenkinderen. Hij is schoon in Zijn namen, ambten, naturen, staten en weldaden. Ik hoop dat jullie dit allemaal volgen kunnen. Want het gaat tenslotte om Zijn eer en om jullie welzijn. Hij heeft vele namen, die allemaal zeggen, Wie Hij eigenlijk is. Want Zijn namen drukken Zijn Wezen uit. Ik kan natuurlijk al Zijn namen niet noemen. Ik heb eens een lijstje gezien, daar stonden wel 192 namen op, die van de Heere Jezus in de bijbel voorkomen. En al die namen bij elkaar drukken nog niet ten volle uit, Wie de Zaligmaker eigenlijk is.

Ik wil alleen de namen Jezus en Christus noemen. Die Zijn wel het meest bekend. Jezus betekent Zaligmaker en Christus is Zijn ambtsnaam. Het wil zeggen, dat Hij van God met de Heilige Geest is gezalfd tot het ambt van Profeet, Priester en Koning. Hij heeft ook twee naturen in één Persoon, namelijk een Goddelijke en een menselijke. Het is door ons nooit te begrijpen, dat Hij God en mens is in één Persoon. Dit is alleen maar te geloven, omdat het ons alzo in het Woord van God geopenbaard is.

Vervolgens kan men Hem in Zijn staten beschouwen. Hij heeft twee staten. Namelijk een staat van vernedering en een staat van verhoring. De eerste zegt ons, dat Hij, Die God is en blijft, mens heeft willen worden. Hij Die alles had heeft alles willen verlaten, om mensen, die door de val alles hebben verloren, alles terug te kunnen geven. Hij, Die rijk was, is om uwentwil arm geworden, zo schrijft Paulus in

één van zijn brieven, opdat Hij armen rijk maken zou.

Zijn staat van verhoring zegt ons, dat Hij opgestaan is uit de doden en dat Hij nu, na Zijn hemelvaart, gezeten is aan de rechterhand van Zijn Vader, om daar eeuwig de belangen van de Kerk hier op aarde te dienen. Hij dient Zijn Kerk met de weldaden, die Hij voor haar verworven heeft. Hij schenkt haar vergeving van zonden en het eeuwige leven.

Jullie begrijpen wel, hierover zou nog veel meer te zeggen zijn. Maar proberen jullie nu zelf eens over deze dingen dóór te denken. En vraag daarbij om de verlichtende werking van de Heilige Geest. Want ook ten deze is waar, wat Paulus schrijft in 2 Cor. 3:5: "Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn, iets te denken als uit onszelven, maar onze bekwaamheid is uit God."

Geloven in de Heere Jezus, is dus gemeenschap met Hem oefenen. En als je met Hem gemeenschap oefent, dan zie je Hem. Doch tot dat oefenen van gemeenschap behoort ook "spreken". Wanneer twee mensen tegenover elkaar zitten en de één zegt tegen de ander geen woord, dan is er geen contact, dan is er geen gemeenschap. Al zit men dan, bij wijze van spreken, nog zo dicht bij elkaar, zoals dat b.v. in een volle trein of bus wel eens voor kan komen, men blijft toch vreemd aan elkaar. Zo is dat nu ook geestelijk. Wie geloofskontakt heeft met de Heere Jezus, die spreekt ook met de Heere Jezus. En dat is dan geen monoloog, een alleenspraak, er wordt dan van slechts één kant gesproken, maar het is een dialoog. Er wordt wederkerig gesproken. De Heere verklaart dan van Zijn kant door middel van Zijn Geest en Woord, of Woord en Geest - ook deze horen in het geloofskontakt bij elkaar - Wie Hij is en wat Hij gedaan heeft en doet, om een zondaar zalig te maken. Hij zegt dan ook, dat Hij dit uit enkel liefde doet. Hij heeft ze lief met een eeuwige liefde, zó lief, dat Hij Zichzelf voor hen heeft overgegeven tot in de dood.

De zondaar van zijn kant, die de geloofsgemeenschap beoefent, hoort dat en verwondert zich. Hij toch kan het niet begrijpen, nooit begrijpen, dat de Heere zulk een mens als hij is, zó lief heeft. Dat is hij niet waard. Dit wordt dan ook gezegd. De zondaar, die alleen maar "goed" van de Heere hoort, kan van zichzelf geen "goed" getuigen. Integendeel! Alles wat hij voort kan brengen, dat is alleen maar verkeerd. En dat weet de Heere wel. Want Hij kent en doorgrondt Zijn volk. Zij zeggen daarom niet hoe schuldig en slecht zij zijn, omdat Hij niet weet, maar omdat zij zo graag eerlijk tegen Hem over staan.

Er mag tussen hen en de Heere Jezus geen enkele zonde zitten. Die worden allemaal beleden. Terwijl Hij dan van Zijn kant weer doet verstaan, dat wie zijn zonden belijdt en laat, die zal vergiffenis ontvangen. En dat geeft dan weer nieuwe stof tot verwondering, namelijk hierover dat de Heere zo gaarne vergevend is. Dat Hij dat iedere keer weer doet. Want zij maken elke dag weer schuld, en Hij blijft desondanks een vergevend God, ofschoon ze om hun zonden, wel eens straffen moeten onder vinden.

Geloofsgemeenschap met de Heere hebben bestaat dus in "zien". "spreken". "horen" en "zich verwonderen". Ja, hoe kan het anders? Hij verklaart Zijn liefde tegenover een in zichzelf liefdeloos mens. Daardoor wordt in het hart van zulk een mens, die dat verstaat, de liefde opgewekt. Men krijgt dan Hem ook lief, ja men heeft Hem lief, omdat Hij hen eerst heeft liefgehad. De zondaar zegt dit dan ook van zijn kant tot de Heere, namelijk dat de Heere al zijn liefde waardig is: God heb ik lief, want Hij hoort mijne stem enz. Er is dus in de geloofsgemeenschap met de Heere Jezus ook een wederzijdse liefdesverklaring. En die liefdesverklaring is geen zaak van woorden alleen, of een enkel gebaar. Verre van daar. Er is wel veel, dat zich als liefde presenteert, doch wat het niet is. Men zoekt dan achter mooie woorden, een hatend hart te verbergen. Of met een gebaar, de mooie man te zijn, terwijl in de bos bloemen - een liefdesgebaar - de stekels van de vijandschap verborgen zitten.

Neen, de echte liefde wil zich laten gelden. Hierin is de liefde openbaar, heeft Johannes, de apostel der liefde, gezegd, dat wij Zijne geboden bewaren. Men heeft dan een lust om naar de wil des Heeren te leven, om Zijn geboden te doen. Want die zijn alleen heilig en goed. Men zou dan graag zonder zonden willen leven, altijd tot eer van de Heere willen leven.

Waarom? Om in de hemel te komen? Ach neen, doch omdat de Heere het zo waard is. Men zoekt dan Hem door de liefde te behagen.

Die liefde nu leefde in het hart van Filemon en van zijn huisgenoten.

En leeft die liefde nu ook bij ons in het hart? Ik heb geprobeerd om er iets van onder woorden te brengen, wat het eigenlijk is: Geloofsgemeenschap met de Heere te hebben. En daar moet toch iets van gekend worden. Want als men nooit iets van de Heere gezien heeft, dan kent men Hem niet. Als men Zijn stem nooit gehoord heeft, dan is er geen kontakt. Dan ontbreekt ook de verwondering en tevens de lust om de Heere te vrezen. De liefde van Hem is niet ervaren en er is ook geen liefde tot Hem in het hart. Ik zou zeggen, vrienden en vriendinnen, kijken jullie er jezelf eens op na. De Heere vraagt uiteindelijk niets anders dan: Liefde!

Tot de volgende keer. Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

BOEKBESPREKINGEN

KORT BEGRIP VAN DE HEIDELBERGSE CATECHISMUS door Bern. Smytegelt, Uitgeverij G. Kool-Veenendaal.

Dit boek bevat 5 preken, die gehouden zijn in verband met het afleggen van openbare belijdenis. Ds. J. van der Haar zette de preken getrouwd over in de hedendaagse spelling. In deze 5 preken behandelt Smytegelt in het kort de hele catechismus. Hij doet dat op een uitnemende wijze, waarin hij de hoofdzaken uit de catechismus op een praktische manier naar voren brengt. Daarom kunnen we dit boek van harte aanbevelen.

Smytegelt eindigt zijn laatste preek als volgt: „Nu hoop ik, dat de Heere Die meer doen kan dan wij bidden of wensen kunnen, dit aan een ieder van ons zegenen zal; en dat Hij ons eenmaal voor Zich stellen zal „onberispelijk en onbeschuldiglijk", Kol.1,22; als Hij ons het Lam zal laten volgen waar Het ook henegaat, Openb. 14,4, en als het Lam ons leiden zal tot de levende fonteynen der wateren, en God alle tranen van onze ogen zal afwissen, Openb. 7,17. De Heere vergunne ons dit tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil. Amen."

Het boek is keurig gebonden uitgegeven en kost f 14,90.

REFORMATORISCH DAGBLAD

Postbus 670 - Apeldoorn.

De directeur van dit dagblad zond ons het nummer van vrijdag 23 december j.l., waarin de mededeling staat, dat dit blad thans 40.000 abonnees heeft. Uit het commentaar op de voorpagina nemen we het volgende over: Het RD was de afgelopen jaren onmiskenbaar de snelstgroeiende krant van Nederland. Niet dat er reden is om ons op de borst te slaan met dit fraaie resultaat. Veeleer past ons de dank aan Hem, die het zo bestuurd heeft. (.....) Zeker bij een krant als de onze heeft het vergroten van het abonneestelsel wel degelijk ook een principiële motief. Het gaat er ons om het RD als "werkelijk verantwoord krant" in zoveel mogelijk gezinnen op tafel te brengen. Uiteraard is er daarbij het gevaar aanwezig om terwille van het bereiken van nieuwe categorieën, de principiële signatuur van de krant aan te passen. (.....) Daarom moet in het redactionele beleid de handhaving van de principiële identiteit onmiskenbaar voorop staan. Groeien in de breedte is dan zeker belangrijk, maar groeien in de diepte is veel belangrijker. Dat moet ook in de komende jaren - waarin we hopen op verdere groei van het abonneestelsel - ons devies zijn.

We kunnen daarmee van harte instemmen. We weten van nabij, dat bestuur, directie en redactie alles doen om het blad op peil te houden en dat zo mogelijk nog te verhogen. Het RD is een vertrouwde krant, die we ook zonder enig bezwaar in handen van onze kinderen kunnen geven, wat met de meeste kranten niet het geval is.

Ongetwijfeld zijn de meeste lezers van ons blad op het RD geabonneerd. Die het nog niet zijn zouden we willen aanraden een abonnement te nemen. Het RD kost minder dan sommige andere dagbladen. Men kan zich bij ons opgeven. Stel u voor, dat we na enkele weken een hele lijst van nieuwe abonnees naar Apeldoorn zouden kunnen sturen! We wachten af.

KERSTNUMMER 1977 VAN DE SCHAKEL

Uitgave van Uitgeversmaatschappij Reformatorisch Gezinsblad b.v., Postbus 214, Goes.

Dit nummer is van 22 december 1977 en bevat de nrs 17,18 en 19 van de 4e jaargang. Er staan belangrijke artikelen in. We noemen de meditatie van Ds. M.C. Tanis: Jezus' geboortebericht, een artikel Calvijn's Kerstprediking van dts. K. Exalto, een artikel A 154 jaar naar de zondagsschool van N. v.d. Wilt, over de 77-jarige ouderling Joh. van der Lee, ons mederedactielid, een artikel Overwegingen bij jubilerende Ledeboerianen en Kruisgezinden door J. Roodbeen en H.M. Stoppelenburg en een zendingsverhaal door Lenie Ippel-Breedveld: Ploegen op Rotsen? We zouden op meer kunnen wijzen, maar laat dit genoeg zijn om te laten zien, dat dit nummer veel lezenswaardig is. En we kunnen daaraan toevoegen, dat daarin betrouwbare lectuur geboden wordt. Het bald kost per kwartaal f 22,50, per half jaar f 43,- en per jaar f 84,-.

MIJN EIGEN LEESGIDS

bij de bijbel Statenvertaling

Uitgave van de Internationale Bijbelbond.

Deze uitgave is bedoeld voor de jeugd van 8-10 jaar. Met enige verwachting lezen we de titel, maar kennismaking met de inhoud stelde ons teleur. Voor elke dag is er een tekst

uit de bijbel en de uitleg met een spelletje, een vraag of een tekening. Alles doet erg modern aan, naar vorm en inhoud. Nergens vinden we de moodzakelijkheid van Gods werk in het hart ook van kinderen. Wel wordt de tekst Joh. 3:3-5 genoemd, maar met de volgende verklaring: Toen je geboren werd, kreeg je het leven. Voor de tweede keer geboren worden betekent het leven van God ontvangen: het eeuwige leven. En dan volgt Joh. 3:16, met de volgende verklaring: Wat moet je doen om eeuwig leven te verkrijgen? 't Is heel eenvoudig. Je hoeft het niet te kopen. Het is genoeg als je met je hele hart gelooft wat God zegt, en Jezus dankt dat Hij jouw redder is. Dit zegt voldoende. Er zou veel meer te noemen zijn.

Er zullen 6 deeltjes van 96 pagina's verschijnen. De prijs is f 4,- per deeltje, samen ineens f 20,-. Het correspondentieadres van de bijbelbond is Postbus 170, 200 AD Noordwijk.

B.

Voor bijbels, boeken en muziek

is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad
Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

**Lindenberg's
boekhandel**

Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

HOTEL

**DREYEROORD -
OOSTERBEEK**
Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit“ - en mijnheer zich „thuis“ voelt.

NERGENS BAAT BIJ?

Probeer dan eens één van de meer dan 40 kruidenrecepten o.a. vernauwde bloedvaten, wisseljaren, vochtafdrijvend, bronchitis, migraine, hoge bloeddruk, niersteen, galsteen, dikke darm, eczeem, blaas en urine, zenuwen, vermagering enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand
à f 12,50
(verzendingkosten inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW!!!

De soorten vermagering, zenuwen en vochtafdrijvend, nu ook in tabletvorm

Maandkuur f 15,-

Drogisterij SIKKING

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190609

DE VAN LODENSTEINSCHOLENGEMEENSCHAP

voor
MAVO, HAVO, ATHENEUM

uitgaande van de Vereniging voor V.O. op Reformatorische Grondslag te Amersfoort

vraagt per 1 augustus 1978

DOCENTEN

voor de volgende vakken:

Nederlands	20 uur (1e, 2e of 3e gr.)
Frans	56 uur (1e, 2e of 3e gr.)
Duits	10 uur (2e of 3e gr.)
Engels	24 uur (1e, 2e of 3e gr.)
Geschiedenis	27 uur (1e, 2e of 3e gr.)
Aardrijkskunde	12 uur (1e, 2e of 3e gr.)
Economie	20 uur (1e gr.)
Wiskunde	36 uur (2e of 3e gr.)
Natuurkunde	8 uur (2e of 3e gr.)
Biologie	25 uur (2e of 3e gr.)
Tekenen	16 uur (1e, 2e of 3e gr.)
Muziek	11 uur (1e gr.)
Gymnastiek	30 uur (1e gr.)
Latijn	8 uur (1e gr.)

Inlichtingen worden verstrekt door de heer drs. L. Kooijman (tel. 03438 - 2815) en de heer J. de Jager (tel. 03497 - 2581). Sollicitaties s.v.p. vóór 10 januari, te richten aan de secretaris van de Vereniging, de heer L. Snoek, Randenbroekerweg 38, Amersfoort.

Voor al Uw

- ★ **BOEKEN**
- ★ **BIJBELS en**
- ★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

10 JAAR REIZEN MET AMICITIA

UW VAKANTIE MET EEN COMFORTABEL PASSAGIERSCHIP

"SCYLLA"

1 juli
20 juli
3 augustus
31 augustus

Ds. P. Alblas te Barneveld.
Dhr. J.D. van Leeuwen te Barneveld.
Dhr. I.R. van Beek te Soestduinen.
Dhr. G. v.d. Heiden te Zoetermeer.

"BASILEA"

22 april
30 september

Dhr. J. de Langen te Harderwijk.
Ds. H. Roelofs te Zeist.

"URSULA"

5 juni

Ds. C. Treure te Veenendaal.

Aan boord van onze schepen "SCYLLA", "BASILEA" en "URSULA" ziet U de oude kastelen en steden van de Rijn aan U voorbij glijden. De sfeer aan boord is er een van grote saamhorigheid. Tal van onvergetelijke excursies zijn in het reisprogramma opgenomen. Verzorging en maaltijden doen niet onder voor die in een luxe hotel. Op zondag wordt er niet gevaren, en houdt Uw reisleader twee maal daags een godsdienstbijeenkomst.

....AMICITIA BIEDT U DE MOGELIJKHEDEN.

**IKV-AMICITIA REIZEN
DE BOOMGAARD 13
DRIEBERGEN**

Reizen in Interkerkelijk Verband

informatie:
03438-5656

**IKV
AMICITIA
IKV**

**Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken**

**Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.**

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw tekeningen van al uw

- ★ **Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Houtsnijwerk - Boekenleggers, enz. enz.**

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 - 13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.

**HOOFDONDERWIJZER
en
DRIE ONDERWIJZERS
gevraagd.**

**De "Rehoboth Christian School"
van de gemeenten van Dundas en Hamilton
hoopt op 5 september 1978 D.V. haar deuren
te openen.**

Belangstellenden, die onderwijzersopleiding hebben, de Engelse taal kunnen en de noodzaak inzien van Christelijk onderwijs overeenkomstig Gods Woord en onze belijdenis worden verzocht om te solliciteren in eigen handschrift.
Salaris wordt betaald overeenkomstig opleiding en ervaring.

SOLLICITATIE ADRES:
THE REHOBOTH CHRISTIAN SCHOOL SOCIETY

c/o MR. J. HAMSTRA
R.R. 1, MILLGROVE
ONTARIO
CANADA
LORIVO.